

27 FEB. 1950

NORSK LOVTIDEND

Utgitt etter offentlig tiltak ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 7	Utgitt 9. februar	1950
	Innhold.	Side
Skr. om opphevelse av bestem. om honved til sild- og fiskekasser ..		201
» om helseforskrifter for Holla og Lunde		201
» om setting av oppsyn under vårtorskefisket i Møre og Romsdal		230
» om vedtekter til endret regulering av et område i Hamar		230

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

28. janr.

Bestemmelser om honved til sild- og fiskekasser, gitt av Det kgl. Landbruksdepartement 4. februar 1948, inntatt i Norsk Lovtidend nr. 7 23. februar 1948, oppheves.

Skrivelse fra Sosialdepartementet.

30. janr.

Med hjemmel i § 11, jfr. § 4, i sunnhetsloven av 1860 med senere endringer, jfr. kgl. resolusjon av 23. mai 1947, gis herved stadfesting på vedtak av Holla herredstyre, Telemark fylke, i møter 27. august og 12. november 1949 og vedtak av Lunde herredstyre, Telemark fylke, i møter 22. august og 6. desember 1949 om nye helseforskrifter felles for de 2 herreder.

Forskriftene trer i kraft 3 — tre — måneder etter at de er stadfestet.

Fra samme tid oppheves tidligere gjeldende forskrifter for Holla stadfestet 25. februar 1916 og for Lunde stadfestet 18. september 1915 og 26. august 1927.

Vedtektene lyder så:

Nye alminnelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel.

Kap. 1.**Om tilsynet.**

§ 1. Herredet skal til enhver tid være delt i helsekretser med hver sin tilsynsmann, valgt blant helserådets medlemmer. Tilsynet

30. janr. har hver i sin krets plikt til å påse helseforskriftene gjennomført og overholdt. Tilsynsmennene velges i første helserådsmøte etter at nyvalgt herredstyre har begynt sitt virke og fungerer til neste valg.

Kap. 2.

Bygninger og boligforhold.

§ 2. Ved oppførelse, påbygging eller flytting av bolig som er bestemt til varig opphold for mennesker, eller av uthus til sådan bolig, skal melding derom gjøres til nærmeste medlem av helse-rådet. Denne sender melding til helserådets ordfører. Følgende skal iakttas:

1. Ved nybygg skal det til hustomt velges et sted med lett adgang til godt og rikelig drikkevann og tilfredsstillende kloakkavløp.
2. Avstanden mellom våningshus og matbod på den ene side, privet, stall, fjøs, grisehus og hus for fjærfe på den annen side må ikke være mindre enn 10 meter.
3. Bebyggelsen skal ordnes således at det kan komme så meget sol til beboelsesrommene, som den plass en har til rådighet gir anledning til, og intet hus må anbringes slik at det tar bort sollyset fra et annet beboelseshus.
4. Matjorden skal fjernes fra hustomten. Denne skal være tørr og ved tilstrekkelig avgrøfting og avledning beskyttes mot overvann og mot grunnvann til sådan dybde som anlegg av tørr kjeller gjør nødvendig. På tun og gårds plass skal fordypninger utfylles så det ikke dannes vann eller sølepytter.
5. Våningshus som er bestemt til varig opphold for mennesker skal oppføres på undermur av gråstein eller betong av minst 30 cm høyde over jorden. Undermuren skal være tett og hvor det ikke er kjeller skal den være forsynt med minst 2 trekkhull, hvert 150 cm stort. Trekkhullene må være dekket med smågitret rist. Over grunnmuren skal det legges isolasjonsbelegg. Hvor det ikke er kjeller må det mellom golv i 1. etasje og jordoverflaten være minst 60 cm avstand.
6. Golvet i nederste etasje skal være dobbelt og forsynt med tørr fyll mellom golvene. Til sådan fyll benyttes tørr leire eller annet av helserådet godkjent materiale.
7. Ethvert beboelsesrom som ikke har skråtak skal være minst 2,50 meter høyt fra golv til loft. I enebolig og småhus kan dog høyden innskrenkes til 2,35 meter, og i rom som innredes fra nytt av i eldre bygning kan høyden med helserådets samtykke innskrenkes til 2,20 meter. Hvor loftsbjolkene er frittliggende regnes høyden til disses underkant. I rom med skråtak må høy-

den fra skråtakets høyeste del være minst 2,25 meter til golvet, 30. janr. og den minste tillatte høyde ved skråtakets laveste del være minst 1,25 meter.

Såframt bygningsloven er gjort gjeldende, kommer dennes bestemmelser til anvendelse.

8. I hvert beboelsesrom skal det være minst ett vindu som kan åpnes. Vinduets lysåpning skal tilsvare minst $\frac{1}{10}$ av rommets gulvflate. Hvor lysforholdene er særlig gunstige kan dog en mindre lysåpning med helserådets samtykke tillates, likesom en større lysåpning kan kreves hvor lysforholdene er særlig ugunstige. I eldre beboelsesrom som ikke har noe vindu som kan åpnes, skal minst ett sådant anbringes innen ett år etter at disse forskrifter er blitt stadfestet.

§ 3. Midlertidige losjihu for tilfeldige arbeidere eller anleggsarbeidere skal helserådet forby brukt, hvis de ikke tilfredsstiller de krav i sanitær henseende som helserådet anser nødvendig. Det skal ikke være større belegg på hvert rom enn at det blir 10 m^3 på hver mann. Hver arbeider skal ha egen seng og vanlig utstyr. Det skal være vaskestell i fornødent antall og eget rom til tørk av klær. Rommene i disse losjihu skal daglig rengjøres.

§ 4. Arbeidsrom og verkstedlokaler er undergitt helserådets tilsyn og de bestemmelser dette måtte gi for å hindre sanitære misligheter i det enkelte tilfelle. Helserådet kan kreve anbragt de ventilasjonsinnretninger som det finner nødvendig.

§ 5. Kjellerne skal være tørre, luftige og rene. Hvis det ofte samler seg vann i en kjeller, skal helserådet ha rett til å påby en sådan drenering av grunnen at kjelleren kan holdes tørr. Kjeller skal ha vindu eller annen åpning som kan brukes til luftveksling. For kjellerrom som benyttes til beboelsesrom, handel eller verksted, skal følgende bestemmelser gjelde:

Høyden fra golv til loft skal være minst 2,50 meter. Overkanten av jorden på husets utside må intet steds stå mer enn 1,25 meter høyere enn kjellerens golv. Ytterkantene av veggene skal være skilt fra jorden ved en 60 cm bred luft- og lysgrav, som skal gå minst 20 cm dypere ned enn kjellergolvet og være godt drenert. Grunnen under sådant kjellerrom skal være godt drenert og fylt med et minst 20 cm høyt lag av pukkstein. Golvet skal være dobbelt og fylt med tørr fyll og ligge minst 0,5 meter over høyeste grunnvannstand. Det underste golv skal være av vanntett stoff såsom asfalt, sement eller lignende. Det øverste skal være et minst 4,5 cm tykt godt sammenpløyet tregolv. Rommet skal være forsynt med ovn og frisk luftventilasjon, etter helserådets nærmere bestemmelser. Slike rom skal ha minst ett vindu som kan åpnes. Vindusflaten skal være minst

30. janr. 1/10 av golvflaten, og minst $\frac{2}{3}$ av lysåpningen skal være over jord-overflatens nivå.

§ 6. Brukes kokeovn i beboelsesrom skal det anbringes hensiktsmessig innretning til bortledning av dampen.

§ 7. Finner helserådet noe bebodd hus eller annet oppholdssted for mennesker å være skadelig for helsen på grunn av mangel på lys eller luft, ved fuktighet eller urenslighet, overfylling av mennesker eller på annen måte, kan det forby at huset eller rommet brukes til mangelen er rettet.

§ 8. Intet skolelokale eller forsamlingslokale må oppføres før planen er forelagt for og godkjent av helserådet.

Om renhold m. v. i forsamlingslokaler, skoler og kirker henvises til de ved kongelig resolusjon for det hele land utferdigede forskrifter, trykt som plakater til oppslag. (For forsamlingslokaler ved kgl. resolusjon av 25. april 1913, for skoler ved kgl. resolusjon av 20. november 1931, jfr. 16. september 1932, og for kirker ved kgl. resolusjon av 21. september 1934.)

§ 9. Til ethvert våningshus skal det innrettes et privet med privetbinge. Dette må ligge minst 10 meter fra eget eller andres våningshus og matbod, samt fra offentlig eller felles privat vei. Fra privetet må det ikke kunne skje tilsig hverken til noen av de nevnte steder eller oppkomme, brønn, bekk eller andre steder hvorfra tas drikkevann for mennesker eller husdyr eller vann til annet husbruk, og heller ikke til vann som brukes i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler.

Tilsig fra priveter må heller ikke finne sted til vannet ved de vanlige badeplasser. Ved bygninger og steder hvor det ofte samles mange mennesker, f. eks. ved faste utstillingsplasser, kommunelokaler, kirker, bedehus, hoteller, skoler, verksteder, ungdomslokaler eller andre forsamlingslokaler, skal det finnes priveter og urinsteder særskilt for kvinner og menn og av sådan størrelse og innredning som helserådet for hvert sted bestemmer. Privetbinger skal være innkledd og påfylles strømidler så ofte og i sådan mengde at ekskrementene holdes tildekket. Bingene skal tømmes minst 2 ganger om året, og ellers når helserådet av sanitære grunner krever det.

§ 10. Med helserådets samtykke kan privetet innrettes i egen bygning eller annen uthusbygning i kortere avstand enn 10 meter fra våningshus, matbod, vei eller gate, hvis det benyttes tett sementert kum eller tette flyttbare beholdere. Følgende skal da iakttas:

1. Det må ikke komme stank fra privetet til beboelsesrom, kjøkken eller rom hvor matvarer oppbevares. Privetet skal ha tette vegger og dør som kan holdes ordentlig lukket. Det skal ha vindu som kan åpnes til fri luft og være forsynt med luftpipe. Setet

skal være forsynt med tilhengslet lokk. Användes flyttbare be- 30. janr. holdere skal de være tette og stå i kasse på vanntett underlag. Beholdere og kummer skal påføres et strømiddel i så tilstrekkelig mengde at ekskrementene dekkes, og de skal tømmes før de blir $\frac{3}{4}$ fulle eller oftere hvis helserådet av sanitære grunner forlanger det. Ved hver tømming skal beholdere og kummer gjøres godt rene.

2. Avstanden mellom ovennevnte kummer eller beholdere og nabo-eiendommen må være minst 1,5 meter og det må ikke være uttak rett mot nabohus, gate eller vei.

§ 11. Priveter kan innredes i våningshus såframt følgende iakttas:

1. For klosettinnretning med flyttbare beholdere (ikke vannklosett): Klosettrommets golv skal være sementert, asfaltert eller forsynt med annet lignende hårdt og vanntett belegg. Loftet og veggene skal være murpusset eller sementert. Setet skal være forsynt med tilhengslet lokk. Rommet skal være forsynt med vindu som kan åpnes ut til fri luft, og med luftpipe som må munne ut over våningshusets tak. Det må ikke være umiddelbar adgang til klosettrom fra beboelsesrom, kjøkken, rom hvor matvarer oppbevares eller fra innelukket entré hvor det fører dører fra noen av disse rom.
2. For frostfritt vannklosett: Som under punkt 1 anført, dog fordres ikke sementert eller asfaltert golv eller murpussede eller sementerte vegger. Hvor ventilasjonen i klosettrom er tilfredsstillende tillates enkel dør til entré, selv om denne ved andre dører står i forbindelse med kjøkken og beboelsesrom, dog ikke med rom beregnet til oppbevaring av matvarer. Golvene kan gjøres av godt sammenføyde bord og veggene kan paneles. Avløpet må ledes gjennom septictank til en av helserådet godkjent kloakkledning.
3. I begge de under punkt 1 og 2 anførte tilfelle må innredningsplan forelegges for og godkjennes av helserådet.

§ 12. Priveter må holdes godt rene. Seter og golv skal vaskes minst 2 ganger om uken.

§ 13. Anbringes pissoarer inne i beboelseshus skal de innredes som foran omhandlet for klosettrom i beboelseshus. Anbringes urinsteder andre steder skal helserådets nærmere bestemmelser derom etterfølges. Pissoarene skal gis avløp til kloakk eller annet av helse- rådet godkjent sted. De skal holdes godt rene.

Med hensyn til stank eller tilsig fra pissoarrom skal disse være undergitt de samme bestemmelser som priveter.

30. janr.

Kap. 3.

Offentlig renhold m. v.

§ 14. Gårdsrommet til ethvert beboelseshus skal alltid holdes rent og tørt, og ujevnheter i jordsmonnet må fjernes så det ikke dannes sølepytter. Huseiere i tettere bebygget strøk skal holde fortauet rent og den halve gate utenfor sin eiendom. Også ellers må vedkommende sørge for at den grunn han — hun — rår over holdes fri for urenslighet eller stank eller annet som kan volde sanitær ulempe.

§ 15. Sjøppel, feieskarn eller annet avfall så vel fra beboelseshus som fra bedrifter må ikke slås like utenfor husdøren, men skal enten brennes, samles i rottetette kasser forsynt med lokk, legges i kompost eller bringes til et av helserådet anvist sted. Benyttes kasser skal de tømmes og rengjøres før de blir fulle, og så ofte at stank unngås, og dessuten når helserådet av sanitære grunner finner det nødvendig.

Spesielt innrettede kasser eller beholdere for søppel osv. kan påbys benyttet i tettere bebygde deler av herredet.

§ 16. Komposter eller andre opplag av avfall eller gjødningsstoffer må ikke ligge nærmere allfarvei, beboelseshus eller matbod enn 10 meter. De skal alltid holdes godt tildekket med jord, og de skal legges således at det ikke derfra skjer tilsig til brønn, bekk eller annet sted hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler.

§ 17. Vaskevann, skyllevann og lignende må ikke slås like utenfor husdøren eller i dennes eller våningshus og matbods nærhet, men i godt tildekkede synkebrønner eller synkegrøfter, som ikke ligger nærmere våningshus, matbod eller allfarvei enn 10 meter og således at det ikke skjer tilsig derfra til de ovennevnte steder eller til sted hvorfra tas vann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler, eller tilsig til naboers eiendom uten dennes tillatelse.

Synkebrønner og synkegrøfter skal gjøres rene og spyles så ofte at det ikke forårsakes stank eller andre sanitære ulemper. Kloakkvann skal ledes til stor synkebrønn, synkegrøft, til steinur eller beleilig bakkeskråning under hensyntagen som ovenfor nevnt.

§ 18. Fra uthus eller bedrifter må det ikke skje tilsig av gjødsel eller andre illeluktende eller forråtnede stoffer til vann som benyttes som ovenfor nevnt, heller ikke til offentlig vei eller felles privat vei og ikke til naboens eiendom uten dennes tillatelse.

§ 19. Transport av gjødsel og avfall på offentlig vei og felles 30. janr. privat vei skal foregå på sådan måte, at intet av betydning spilles, og helserådet kan bestemme at slik transport må skje til bestemte tider i døgnet, og videre at transporten utenfor gårdsbruk fra og med 1. mai til og med 30. september skal skje i lukkede og tette beholdere.

I tettere bebygde strøk og på lende med helling til brønn, bekk eller annet sted hvorfra det tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler, eller til vannet ved de vanlige badeplasser skal gjødselen hurtigst mulig nedmuldes eller tildekkes med jord.

Privetgjødsel må ikke opplegges eller spredes nærmere brønn, bekk eller annet sted hvorfra det tas vann til bruk som foran nevnt enn 10 meter, og annen naturgjødsel ikke nærmere enn 5 meter. Gjødsel og avfall kan av helserådet tillates opplagt inntil 2,5 meter fra nabotomt og allfarvei, men den skal dekkes over med jord eller lignende hvis det forvoldes stank eller annen sanitær ulempe.

I tilfelle av epidemier eller truende utbrudd av sådanne kan helserådet helt forby avhenting av gjødsel og avfall fra utenbygds steder, med mindre gjødselen eller avfallet er betryggende desinfisert og bevitnelse herom foreligger fra helserådets ordfører på utførselsstedet.

§ 20. Selydøde dyr eller dyr slaktet på grunn av sykdom må ikke kastes i elv, vannløp, sjø eller innsjø, men må brennes opp hvis helserådet krever det, eller graves ned tilstrekkelig dypt, minst 1 meter under jordoverflaten på sted hvorfra det ikke er tilsig til vanntak. For dyr som har lidt av smittsom sykdom som er undergitt særlig offentlig forsorg blir de regler å følge som er gitt herom i den til enhver tid gjeldende lovgivning.

§ 21. Kan kloakk tilknyttes offentlig kloakk eller grøft, er eier av våningshus når helserådet krever det på egen bekostning forpliktet til å anlegge en sådan med mindre det medfører uforholdsmessig store omkostninger. Kloakken må være forsvarlig utført, ha innretning til å oppta overvann og spillvann, ventileres og være frostfri og må med letthet kunne holdes i orden og renses, så stank og ulempe til enhver tid kan unngås. Forårsaker utmunning av kloakk i åpne grøfter, rennesteiner eller annet sted på innmark stank eller ulempe, kan helserådet pålegge rette vedkommende å endre forholdet og i tilfelle forby bruk av kloakken inntil mangelen er avhjulpet. Kloakken må ikke føres ut i vannet ved de vanlige badeplasser.

30. janr. § 22. Kloakkavstikkere skal være av jernrør, glaserte leirrør eller annet av helserådet godkjent materiale. De skal være tette i sammenføyningene og holdes i forsvarlig stand. Rensing av kloakk og kummer må skje til tider og på den måte at minst mulig ulempe derved oppstår. Rensing må skje så ofte at avløpet ikke stopper opp eller stank oppstår til ulempe for omkringboende. Det opptatte bunnfall må straks tas bort. Skadelige eller illeluktende væsker fra fabrikker eller andre anlegg og bedrifter må bare ledes gjennom lukkede avløpsrenner eller på annen av helserådet godkjent måte. De må ikke ledes til offentlig eller privat kloakk direkte eller samle-kum uten helserådets samtykke.

Ved nybygging er eieren forpliktet til å sørge for at tomten ordentlig dreneres, og at det anlegges lukket avløp i kloakkledningen, selv om avstanden til offentlig kloakk eller grøft er over 32 meter, når det er nødvendig av sanitære grunner og det ikke medfører uforholdsmessig store utgifter.

§ 23. Hvor det er anlagt kloakk skal hver beboelsesleilighet ha minst en vask forsynt med vannlås eller annen av helserådet godkjent innretning som hindrer kloakkgass fra å trenge ut. De offentlige kloakker skal renses og spyles i den utstrekning helserådet finer nødvendig.

§ 24. Tilfredsstiller eldre kloakkanlegg ikke de oppstillede fordringer kan helserådet påby dem omlagt i den utstrekning det er nødvendig for å forebygge sanitære misligheter.

§ 25. Huseiere er forpliktet til fra det tidspunkt herredstyret vedtar det, å la tømning av privet og søppelbeholdere besørge av kommunen og herfor betale en avgift som fastsettes av herredstyret med Sosialdepartementets godkjenning. Helserådet kan dog frita gårdeiere fra plikten når forholdene i det enkelte tilfelle taler for det.

Kap. 4.

Drikkevann m. v.

§ 26. Brønn, bekk eller annet vann hvorfra det tas drikkevann for mennesker eller dyr, vann til husbruk eller vann til bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler, må ikke forurennes på noen måte. Til bruk som foran nevnt må ikke benyttes vann tatt fra sted som ligger privet, urinsted eller gjødselopplag nærmere enn 10 meter, eller som har tilsig derfra.

§ 27. Det er forbudt å forurense jordsmonnet på og omkring disse steder, hvor drikkevann eller bruksvann hentes, og helserådet kan påby at sanitære ulemper snarest blir fjernet. Til elv, bekk eller annet vanninntak ovenfor de steder hvorfra tas vann til det bruk

som er nevnt, må det ikke legges avløp for gjødsel eller lignende 30. janr. stoffer, eller for skadelige og illeluktende væsker fra fabrikker uten med helserådets samtykke og på det vilkår som dette oppstiller.

§ 28. Renvannsbrønner skal på hensiktsmessig måte beskyttes mot overvann. De skal tømmes og renses minst en gang hvert år eller oftere hvis helserådet av sanitære grunner krever det. Renvannsbrønner skal ha et ytre vanntett lag minst 30 cm over jordsmonnet og av minst 2 meters dybde og $\frac{1}{4}$ meters tykkelse når det er av sement eller er anlagt etter en annen av helserådet godkjent anordning, for å hindre tilløp av overvann eller annen forurensning. Jordsmonnet omkring skal i minst 1 meters avstand være fast og med god helling fra brønnen på alle kanter. Brønner som ikke er over 2 meter på hver kant skal videre være overbygget og forsynt med låsbart lokk, der har helling som jordsmonnet omkring og være ventilert. Sisterner for regnvann til bruk som foran nevnt skal beskyttes mot tilsig fra jordoverflaten i omkretsen. De skal være overbygget og forsynt med tilhengslet lokk.

§ 29. Hentes vann fra brønn eller vanntak av flere familier, skal det være en heis eller vinne med fast tett bølge, eller bølge som er fastbundet til brønnen eller vanntaket. Annet kjørel må ikke brukes i brønnen eller vanntaket.

§ 30. Helserådet kan til enhver tid forby drikkevann benyttet, hvis det finner vannet uhygienisk til bruk.

Eier av leiegård, arbeiderbolig, fabrikk eller forsamlingshus skal være pliktig til å sørge for tilstrekkelig og rent drikkevann.

§ 31. Det pålegges eier av isdammer og andre istak hvorfra det tas is til husholdningen eller omsetningen, å rette seg etter de anordninger som helserådet i hvert enkelt tilfelle måtte gi for disse anlegg og deres drift for å hindre helseskadelige forurensninger av isen.

Kap. 5.

Bedrifter.

§ 32. Ved anlegg av bedrifter som helserådet antar kan volde sanitære ulemper, skal planen for anlegget forelegges for og godkjennes av helserådet før driften påbegynnes. Enhver bedrift av denne art, også de som allerede er i gang, skal være underkastet helserådets tilsyn.

Hvis det viser seg at noen bedrift blir drevet med større fare for den alminnelige sunnhetstilstand, enn den der nødvendig flyter av dens eget vesen, skal vedkommende rette seg etter de pålegg som helserådet gir til forebyggelse av den sanitære fare.

30. janr. § 33. Enhver bedrift må ha tilstrekkelig med vinduer så man i dagslys uten vanskelighet kan se å arbeide. Arbeidsrommene skal være tilstrekkelig og hensiktsmessig ventilert, så støv og uren luft trekkes ut. Opplag av kluter, bein og gjødningsstoffer og lignende må bare finnes der hvor helserådet tillater det. Bedrift, som er av den art at helserådet finner det påkrevd, skal ha eget godt oppvarmet og ventilert spiserom.

Arbeidsrommene skal holdes godt rene. I spiserommet må bord og benker avtørres og golvet vaskes med såpevann minst 1 gang daglig, vinduer og dører minst 1 gang ukentlig. Hovedrengjøring må foretas minst 4 ganger i året. I hver bedrift skal det være lett adgang for arbeiderne til vaskevann, såpe, og et tilstrekkelig antall rene håndklær, så de kan vaske seg før de spiser eller går hjem.

§ 34. Planer for oppførelse eller ominnredning av slakterier, pølsemakerier, bakerier, meierier eller lignende bedrifter for tilvirkning, behandling eller oppbevaring av matvarer, skal være forelagt for og godkjent av helserådet før oppførelse eller ominnredning påbegynnes. Utsalgssteder for frukt og grønnsaker skal også komme inn under denne bestemmelse.

Helserådet kan videre overfor de igangværende bedrifter i hvert enkelt tilfelle gripe inn hvis mangler ved renholdet eller andre sanitære misligheter gjør det påkrevd.

Kap. 6.

Nærings- og nytelsesmidler.

§ 35. Til bruk for mennesker må det ikke falbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sunnhetsskadelige nærings- eller nytelsesmidler og heller ikke bruksgjenstander som kan være skadelig for sunnheten ved at de inneholder giftige bestanddeler. Det er forbudt å selge eller overdra nærings- eller nytelsesmidler som er tilsatt noe stoff som av helserådet ansees skadelig for sunnheten eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bederved. Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet forby at det blir solgt eller på annen måte overdratt nærings- eller nytelsesmidler som kommer fra eller falholdes på steder hvor det ikke blir iaktatt den tilbørlige renslighet ved varenes tilvirkning, behandling, oppbevaring eller forsendelse.

§ 36. Helserådet er i øyemed som nevnt i denne paragraf berettiget til å fordre utlevert de fornødne prøver. Helserådet kan forby salg og annen overdragelse av nærings- og nytelsesmidler som er kommet fra eller selges fra steder hvor det blant mennesker eller dyr forekommer tilfelle, eller finnes noen basillebærer av farlig smittsom sykdom, som kan utbres med varen.

§ 37. Hvor det er nødvendig kan helserådets ordfører skride 30. janr. inn på helserådets vegne, men må snarest mulig framlegge saken for helserådet. Dette kan beslutte at varer som finnes skadelige skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

§ 38. Så lenge kjøttkontroll ikke er innført i herredet må kjøtt og flesk av selvdøde dyr, eller av dyr som er slaktet på grunn av sykdom ikke frambyes til salg, eller på annen måte overdras som menneskeføde uten attest fra autorisert dyrlege om at det er brukbart dertil. Angående salg av kjøtt, blod, fett, innmat eller andre deler av selvdøde dyr, eller dyr som er slaktet på grunn av sykdom, henvises til forskrifter som er gitt i henhold til loven om tilsyn med næringsmidler.

§ 39. Alle som har med tilberedning eller salg av nærings- eller nytelsesmidler å gjøre, skal iakttta omhyggelig renslighet med sin person og sine klær, og skal forbys å delta i ovennevnte tilberedning eller salg når de lider av smittsom sykdom, eller av akutte eller kroniske hudsykdommer på hender eller armer.

§ 40. I tillegg til felles forskrifter om porthandel gitt ved kgl. resolusjon av 22. oktober 1948 med hjemmel i lov nr. 3 av 19. mai 1933, gjelder: Helserådet kan forby gatesalg av nærings- eller nytelsesmidler.

§ 41. Ethvert alvorligere sykdomstilfelle som mistenkes oppstått ved nytelse av giftige, bedervede eller forfalskede nærings- eller nytelsesmidler, eller ved benyttelse av gjenstander som inneholder giftige eller farlige bestanddeler, skal av den tilkalte lege øyeblikkelig meldes til helserådets ordfører med angivelse av den formodede årsak og andre fornødne opplysninger. Det samme gjelder sanitære misligheter som antas å stå i forbindelse med, eller kan gi anledning til å framkalle sykdom.

Kap. 7.

Brukte ting.

§ 42. Det er forbudt å innføre, selge eller bortgi brukte gang- og sengkler og andre brukte tekstilvarer av ethvert slags samt brukte møbler, kjøkken og spisestell uten tillatelse av helserådets ordfører, som før sådan tillatelse meddeles kan forlange seg forelagt tilfredsstillende bevitnelse for at sakene er desinfiserte og rengjort. Det samme gjelder gang- og sengkler og andre gjenstander av ethvert slag som har vært brukt eller har henstått i hus eller rom hvor personer med smittsom sykdom har oppholdt seg. Kan eieren eller selgeren ikke skaffe slik attest, må sakene ikke av-

30. janr. hendes eller overlates andre før de er rensset etter bestemmelse av helserådets ordfører, og at det foreligger bevitnelse fra ham om at så er skjedd.

Kap. 8.

Husdyrhold.

§ 43. Husdyr, unntagen hund og katt, må ikke huses inne i beboelsesrom eller i rom som benyttes som oppbevaringssted for matvarer, og det må fra dyrenes oppholdssted ikke kunne skje tilsig til noe sådant rom eller til brønn, bekk eller annet sted hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr, eller tas vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler. I tettere bebygde strøk kan helserådet fastsette spesielle forholdsregler for eller helt forby at det holdes husdyr av forannevnte slags, hvis dermed følger sanitære ulemper.

Helserådet bestemmer hvilke strøk som til enhver tid er å anse som tettere bebygd.

Kap. 9.

Fjøsstell.

§ 44.

1. Fjøs skal være lyse. De skal holdes rene og vel luftet. Storrengrøring foretas minst 1 gang om året, hvorunder golv, vegger, tak og alt inventar rengjøres (vaskes) i sin helhet, hvoretter det foretas utlufting med gjennomtrekk i flere dager.
2. Kuene skal holdes rene. Binger for kalv og sau skal ofte gjøres rene, tømmes og kalkes. Fôringsskrybber skal vaskes og spyles hver dag.
3. Melkekar og melk må behandles med den største forsiktighet og renslighet.
4. I hvert fjøs skal det være vaskevannsstol med fat eller annen tilfredsstillende vaskeinnretning, samt såpe og rent håndkle.
5. Den som melker skal være iført et rent hvitt ærmforkle av blå-tøy, og skal før melkingen såpevaske sine hender, og er kuas bakpart eller juret tilsølet må det før melkingen foretas en grundig vask av de tilsølte partier, hvoretter tørkes godt med en ren og tørr klut. Under melkingen eller umiddelbart forut for denne må ombæring av stråfôr, utmåking av gjødsel eller annen virksomhet som frambringer støv eller stank i fjøset ikke finne sted.
6. Alle melkekjørelere og de arbeidsklær som brukes under melkingen må oppbevares i rom utenfor fjøset. Ærmforkle som benyttes under melkingen skal byttes rent minst 2 ganger om uken.

7. Melken må straks bringes ut av fjøset til rom hvor melken 30. janr. ikke kan trekke til seg dårlig luft eller på annen måte forurenses. Hvis dette rom er forsynt med kloakk skal denne ha vannlås.

Hunder og katter må holdes borte fra melkesil og spann. Silingen må foregå straks etter melkingen, og melken settes på et rent og kjølig sted. Silen må være i god stand og holdes godt ren, være grundig rengjort og vasket før hver siling. Det er forbudt å sile gjennom klut.

8. Hvis melken er bestemt for salg må aftensmelk og morgenmelk ikke blandes sammen uten å være avkjølet i forveien.
§ 45.

1. Melkespann skal være ordentlig fortinnet, rustfrie og rene og forsynt med tettsluttende lokk uten klut. Melkespann må ikke brukes til transport av andre varer enn melk, og må ikke stå henslenkt på veikanten men snarest mulig hentes hjem og vaskes og lufttørres, således som i punkt 2 bestemt.

2. Melkespann som ikke allerede er vasket og dampsterilisert ved motagelsen fra meieriet skal rengjøres på følgende måte:

a. Først skylles spann og lokk 2 ganger med rent kaldt vann.

b. Deretter vaskes spann og lokk med varmt vann, litt kalk eller soda og stiv børste som jevnlig må vaskes og kokes.

c. Atter gjentatte skyllinger i rent, kaldt vann.

d. Tilslutt skylling i kokhatt vann, således at spann og lokk tørrer av seg sjøl. Herunder er bruk av børste eller klut forbudt.

e. Deretter settes spann og lokk til tørring og utlufting med bunnen oppad på et rent, tørt, lyst og luftig sted eller henges opp i det frie over en staur eller lignende. Dette må også utføres med spann som er damptørret på meieriet. Under tørringen må lokkene være tatt av spannene.

f. Det vann som nyttes til vask av melkekjørelor og spann må være rent og fritt for enhver forurensning.

g. Hvis spannet under tørringen er utsatt for å bli forurenset med støv fra landevei eller lignende må spannet før det nyttes renses på nytt som ovenfor under litera a, b, c, d, e, bestemt.

§ 46. All oppbevaring og føring av melk og fløte må foregå på en slik måte at varen ikke forurenses og kan anta fremmed lukt eller smak. Den må således ikke oppbevares i beboelsesrom eller i rom som står i direkte forbindelse dermed. Den må heller ikke oppbevares i soverom eller rom hvor syke oppholder seg.

§ 47. Kjøretøy eller annet befordringsmiddel som brukes til føring av melk skal holdes forsvarlig rent og det må ikke anvendes

30 janr. til føring av gjødsel, avfall eller lignende. Det er forbudt å sitte på melkespannene. Melken og fløten må under føringen så vidt mulig være beskyttet mot sterk varme og kulde. Avtapping, eller utmåling eller avtømming av melk eller fløte må ikke finne sted på åpen gate, vei, plass, i portrom eller på gårds plass eller i rom som ikke dertil er godkjent av helserådet. Det er forbudt å drikke av melkespannene eller deres lokk.

§ 48. Det er forbudt å utby til salg eller omsette melk eller fløte fra dyr som har kalvet for mindre enn 5 dager siden. Imidlertid tillates råmelk solgt når den betegnes som sådan. Det er heller ikke tillatt å føre i handel sinemelk, hvormed menes melk fra kuer som melker mindre enn 1 liter pr. døgn, eller melk fra slutten av melkeperioden som har fått abnorm smak eller sammensetning. Det er videre forbudt å omsette melk eller fløte:

- a. Når den på grunn av utseende, lukt, smak, smuss, urenslig behandling eller fremmede bestanddeler atskiller seg fra det normale.
- b. Når varen stammer fra dyr som det er grunn til å mistenke for å lide av mule eller klovsyke, smittsom kalvekasting, miltbrann, jurbetendelse, eller annen jursykdom, børbetendelse, etterbyrdens tilbakeholdelse, diarré, pyemi, septikemi, (blodforgiftning) andre av feber ledsagede sykdommer, større væskende sår, gulsott, forgiftning eller annen sykdom som etter helserådets skjønn kan gi melken skadelige egenskaper. Det er likeledes forbudt å anvende melk fra tuberkuløse dyr til mat for folk, med mindre den er kokt eller på annen betryggende måte varmtbehandlet. Ved tuberkuløse dyr forstås det her bare de dyr som ved klinisk undersøkelse er funnet å ha tuberkulose, eller som har reagert for en tuberkulinprøve (jfr. § 16 i rundskrivelse fra Landbruksdepartementet av 10. desember 1930).
- c. Når varen stammer fra dyr som er behandlet med legemidler som ved å gå over i melken eller på annen måte kan påvirke denne og gjøre den skadelig eller usmakelig (arsen, brekvinsten, nyserot, dyvelsdrek, kvikksølv, terpentinolje m. v.).

§ 49. Opptre på en gård, i et meieri eller i en melkeforretning eller hos personer som på en eller annen måte er kommet i berøring med eller har behandlet melken, tegn som tyder på at noen lider av smittsom sykdom, f. eks. tyfus, skarlagensfeber, smittsom hjerne- og ryggmarvslidelse, polyomyelit, epidemisk mavesyke, difteri eller annen ondartet halsesykdom, skal levering av melk på stedet straks opphøre inntil helserådet har truffet de foranstaltninger som ansees nødvendige for å hindre overføring av smitte. Det samme gjelder når det bringes på det rene at noen person fra sted som nevnt er

basillebærer. Levering av melk kan ikke opptas igjen før helse- 30. janr. rådet tillater det.

§ 50. Personer som lider av smittsom sykdom, væskende sår i ansiktet, på hender eller armer eller av annen væskende, skallende eller smittende sykdom eller av diarré, må ikke være sysselsatt med melking, behandling eller omsetning av melk. Hva tuberkuløse personer angår kommer tuberkuloseloven av 8. mai 1900 med tilleggslover til anvendelse.

Kap. 10.

Meierier, ysterier og melkeutsalg.

§ 51. Den som vil drive meieri, ysteri eller fra fast bedriftssted selge melk eller meieriprodukter må melde dette til helserådet. Virksomheten må ikke begynne før helserådet har samtykket. Det samme gjelder når virksomheten flyttes, skifter innehaver eller forandrer art.

§ 52. Helserådet kan påby at salg av melk og fløte skal foregå fra egne rom (utsalg). Alle som handler med melk skal ha denne oppbevart i særskilte rene og luftige rum.

§ 53. I utsalgs- og oppbevaringsrom skal golv, vegger og tak ha tette og glatte flater, således at de uten vanskelighet kan vaskes og holdes rene. Utsalgsrommet skal ha egen inngang fra gaten og ikke ved dør eller andre åpninger stå i forbindelse med beboelsesrom.

Utsalgssted med tilhørende lokaler må ikke benyttes som beboelsesrom. De skal være lyse, luftige og godt ventilerte samt være forsynt med spring eller annen av helserådet godkjent anordning, vask med vannlås, såpe og rene håndklær. I utsalgslokalet skal det være disk av marmor eller annet jevngodt materiale og diskevern.

§ 54. I melkeutsalget må foruten melk og fløte bare forhandles eller oppbevares smør, ost, (dog ikke sterkt luktende), margarin, egg, baker- og konditorvarer, sjokolade, drops, melkehermetik, safter, honning, øl, mineralvann og iskrem samt smørbrødpålegg hvortil oppskjærmaskin benyttes.

Oster skal oppbevares i lukket skap. Forhandles eller oppbevares andre delikatesser, rå, stekte eller kokte, kjøtt-, flesk- eller fiskevarer, må melk eller fløte bare leveres på lukkede flasker. Koking eller steking i utsalg med tilhørende godkjente rum tillates ikke, unntagen koking av kaffe, te eller lignende til betjeningens eget bruk.

§ 55. I og utenfor lokale hvor melkesalg foregår skal det til enhver tid herske orden og renslighet. Spyting og all bruk av tobakk i melkeutsalg er forbudt. Plakater herom skal være oppslått på iøyne-

30. janr. fallende sted. Lokalene skal luftes daglig. Golv og disk, bord eller lignende innretninger må vaskes omhyggelig hver dag etter endt arbeid eller oftere hvis nødvendig. Feiing er forbudt. Vinduer, dører og hyller skal vaskes minst hver uke, og storrengjøring foretas minst hvert fjerdingår. Under rengjøringen må hverken melk eller melkekar forurennes.

§ 56. Beholder som melk oppbevares, føres eller utbys til salg i, skal være av fortrinnet jernblikk, fortrinnet kobber, aluminium, glass, porselen, fajanse, annet stentøy med god glassur eller av annet av helserådet godkjent materiale. Det må nøye påses at spann og andre redskaper som anvendes til behandling eller førsel av melk holdes omhyggelig rene og vaskes hver gang de har vært brukt. Centrifugeslam skal brennes.

§ 57. I melkeutsalg og lignende skal alle beholdere være forsynt med lokk og med en for kjøperen lett synlig betegnelse som angir hva slags melk eller fløte beholderen inneholder. Øser eller andre redskaper for utmåling av melk eller fløte må være forsynt med hensiktsmessige håndtak, således at hender ikke kommer i berøring med varen. Under utmåling av melk eller fløte må spannet ikke holdes over beholderen, således at f. eks. spillmelk renner ned i denne. Hver varesort skal ha sin bestemte øse eller redskap for utmålingen.

§ 58. Ved mottagelse av melk i meieriet plikter dette å føre kontroll med melk og spann fra hver enkelt leverandør. Hver leverandørs melk tømmes over i et særskilt spann, og når den ansvarshavende mottager på meieriet har forvissnet seg om at melk og spann er i orden, kan melken tømmes over i fellesbeholder. For mottagelse av melken skal det utenfor meieriet være en solid rampe, således at melkespannene kan tas direkte bort på rampen fra vogn, bil eller lignende, hvorved det unngås å sette spannene ned på gårdsplassen. Det til meieri eller melkeutsalg hørende privet skal være slik innrettet og ligge slik til som helserådet i hvert enkelt tilfelle bestemmer.

§ 59. Personer som behandler melk og fløte skal iaktta størst mulig renslighet med sin person og være iført hvit hodekleddning og ren vaskbar overbekledning, som byttes rene minst 2 ganger i uken og som bare nyttes i melkelokalene. Hender og armer skal vaskes grundig før arbeidet, samt umiddelbart etter bruk av klosett. Oppslag herom skal stå på et synbart sted i klostet.

§ 60. Eldre melkeutsalg skal innen ett år etter at disse forskrifter er stadfestet være bragt i overensstemmelse med de ovenfor inntatte bestemmelser i den utstrekning helserådet forlanger det.

Kap. 11.

30. janr.

Særlige bestemmelser vedrørende omsetning av melk og fløte m. v. herunder også direkte leveranse fra produsent til privat forbruker.

§ 61. Foreligger det grunn til mistanke om at de sanitære forhold ved meieri, ysteri, produksjonssted, melkeutsalg eller vedkommende transporten av melk og melkeprodukter vedrørende disse steder er mangelfulle, kan helserådet forby førsel til og omsetning av melk og melkeprodukter i Holla og Lunde fra et slikt sted inntil forholdet er blitt betryggende undersøkt og viser seg å være tilfredsstillende. Helserådet kan forlange oppgitt fra hvilket fjøs, meieri, ysteri eller utsalg melken, fløten eller melkeproduktene kommer fra, samt likeledes fortegnelsen over vedkommende forhandleres faste kunder.

§ 62. Helserådet kan ved mistanke om sanitære misligheter kreve at det uten opphold for kommunen framlegges bevitnelse fra lege eller dyrlege eller på annen av helserådet godkjent måte om sunnheitsforholdene, samt om fjøs- og melkestellet på gårder som selger melk. Sådan bevitnelse kan, når det foreligger begrunnet mistanke om smittsom sykdom eller mislige sanitære forhold på stedet, kreves gjentatt med 14 dagers eller mindre enn 14 dagers mellomrom hvis helserådet anser det nødvendig. Tuberkulinundersøkelse kan forlanges så ofte helserådet bestemmer.

§ 63. Helserådet kan i den utstrekning det av hygieniske grunner finner det påkrevd påby varmebehandling av melk og fløte som omsettes i Holla eller Lunde. Helserådet kan kreve at pasteurisering finner sted i Holla og Lunde såframt det er anledning til sådan behandling innenfor helserådets område.

§ 64. I tillegg til felles forskrifter om iskrem gitt ved kgl. resolusjon av 22. oktober 1948 med hjemmel i lov nr. 3 av 19. mai 1933 gjelder: Salg av iskrem er bare tillatt fra melkeutsalg, konditorier og kafeer eller dertil godkjente utsalg, samt fra dertil av helserådet godkjent bod eller vogn. De som vil selge iskrem må søke om helserådets samtykke hertil.

§ 65. Iskrem tilberedt utenfor herredet tillates ikke solgt uten helserådets samtykke. Iskrem bestemt for salg må bare tilberedes i rom som er lyse, godt ventilerte og fri for fuktighet. Golv, vegger og tak må være i slik stand at det lett kan holdes rene. Rommet skal ha vannledning og vask, varmt og kaldt vann i tilstrekkelig mengde. Rommet må være fritt for støy og stank og må ikke stå i direkte forbindelse med soveværelse eller annet rom som ikke hører med til bedriften.

Det skal finnes vaskevann, såpe, børste og rent håndkle. Bruk

30. janr. av tobakk i enhver form er forbudt. Golvet skal vaskes hver dag, vinduer og dører hver uke og tak og vegger minst 2 ganger årlig. Klær og utedkommende gjenstander må ikke finnes i rommet. Frysemaskiner skal være innrettet slik at fett eller smuss ikke kan falle ned i kjernen. Alle kopper, spann og redskaper som benyttes må være innrettet slik at de lett kan holdes rene, og de må hver dag gjøres omhyggelig rene og skylles i kokende vann. Den is som anvendes må være ren.

Hvis helserådet forlanger det skal melk og fløte som benyttes til framstilling av iskrem være pasteurisert. Betjeningen skal under arbeidet være iført egen drakt, vareklær av hvitt vaskestoff som byttes rene minst 2 ganger i uken eller oftere hvis helserådet finner det påkrevd. Er vareklærne benyttet må de vaskes igjen før de kan anvendes under framstilling av iskrem. Betjening må vaske hender og armer før de begynner arbeidet og etter bruk av klosettet. Personer som lider av smittsom, stinkende eller væskende sykdommer eller av sår på armer og på hender, må ikke delta i tilberedning av iskrem.

§ 66. De som er beskjeftiget med salg av iskrem skal under sitt arbeide være iført helt og rent antrekk av hvitt lerret, forkle med brystsmekk og forærmer. Kvinnelig betjening skal også ha ren kappe eller rent hodetørkle. Antrekket skal skiftes rent minst 2 ganger i uken, eller oftere hvis helserådet anser det påkrevd.

§ 67. Et eksemplar av disse forskrifter omfattende kapitel 10 og 11 til og med § 61 skal være oppslått i ethvert melkeutsalg og for meieriers vedkommende også i de rom hvor melken mottas.

Forskriftene omfattende §§ 64, 65 og 66 skal være oppslått i ethvert rom hvor iskrem tilberedes eller selges. Tillates iskrem solgt fra vogn skal forskriftene være oppslått på vognens sider slik at de er beskyttet mot vær og vind.

Kap. 12.

Forskrifter for butikker.

§ 68. Enhver butikk skal holdes ren og godt utluftet. Utenfor inngangsdøren skal være fotskraper. Golv og disker skal daglig gjøres rene. Helserådet kan treffe nærmere bestemmelser herom. Tørrfeining er forbudt. Hovedrengjøring skal foregå minst en gang om året eller oftere hvis helserådet finner det påkrevd.

På iøynefallende steder skal finnes oppslag om forbud mot spytting på golvet. Benyttelse av spyttebakker er forbudt. Butikker hvor det selges matvarer, og rom hvor matvarer som skal selges blir bearbeidet eller tilberedt, må ikke brukes som soverom eller

kjøkken. Disse butikker og rom skal være forsynt med vaskevann, 30. janr. såpe og rene håndklær. De personer som håndterer varene skal jevnlig vaske sine hender. De skal iaktta renslighet ved innpakningen og må f. eks. ikke blåse posene opp eller væte fingrene i munnen.

§ 69. Matvarer skal beskyttes mot støv og annen urenslighet så vel i butikkene som i tilberedningsrommene og lagerrommene. Når det lar seg gjøre skal varene anbringes i vel renholdte, tildekkede kar, skuffer eller skap med dører. Utildekkede matvarer må ikke utstilles på disken. Smør skal oppbevares i vaskbart smørskap.

Vekt og måleredskaper som benyttes ved handel med matvarer skal være rene når de brukes. Det er selgeren forbudt å pakke inn matvarer i aviser eller urent papir. Ved omførsel av matvarer skal de beskyttes mot regn, støv og all annen forurensning.

§ 70. Tobakksrøyking er forbudt i butikker hvor det selges matvarer. Kundene må ikke berøre andre matvarer enn dem som de kjøper. Oppslag herom og om forbud mot tobakksrøyking skal finnes på lett iøynefallende sted i butikkene (forretningene).

§ 71. I hver butikk skal det være oppslått særavtrykk av ovenstående bestemmelser.

Kap. 13.

Bakerier.

§ 72. Bakerier eller rom som står i åpen forbindelse hermed må ikke benyttes som sovested. Golv, vegger og tak skal være i slik stand at de lett kan vaskes. Hver dag etter endt arbeide skal golvene vaskes omhyggelig. Vinduer og dører skal vaskes hver uke. Vegger og tak minst hvert fjerdingår. Under rengjøring må bakverk omhyggelig tildekkes eller fjernes.

§ 73. Bakeribedriften utedkommende gjenstander som kan bidra til å samle støv eller forårsake stank i arbeidsrommene eller hindre disses rengjøring må ikke finnes i bakeriet eller i de rom som står i åpen forbindelse med dette. Heller ikke må matrester, gafler, kniver, skjær og matspann eller lignende oppbevares i arbeidsrommene, likeså litt sengklær. Kull og annet brensel må ikke ligge løst utover golvene, og aske og annet avfall må hver dag fjernes fra bakeriet. Bakeriet må ikke benyttes til klesvask.

§ 74. Trau, bord, hyller, plater, kjeler osv. må daglig gjøres rene. De må ikke brukes til å sitte på. Smør, melk osv. må oppbevares i rene tildekkede kar. De stoffer som benyttes til strykning av bakverk må tillages bare til dagens behov. Strykevisker må være rene for hvert stoff, og må rengjøres hver dag i kokende vann. Melsekker skal avbørstes omhyggelig før de bringes inn i bakeriet og innholdet tømmes i baketrauet.

30. janr. § 75. Bruk av tobakk i hvilken som helst form er forbudt, likeså å henlegge tobakk, piper og fyrstikker. Spyting er forbudt.

§ 76. Under sitt arbeide må bakeren være iført egen, ren, hvit drakt, som ikke må brukes utenfor bakeriet og som skiftes ren minst 2 ganger ukentlig.

I bakeriet skal være vaskevannsstell, såpe og rene håndklær. Bakerne må rense sine negler og vaske omhyggelig underarmer og hender umiddelbart før og etter deig- og brødlagingen. Likeså vaskes hender etter bruk av klosettet. I bakerier er det forbudt å beskjeftige personer som har sår, byller eller annet utslett på hender eller armer.

§ 77. Ombæring eller utbringelse av brød og annet bakverk skal skje i rene kurver og kasser som er lukket ved tettsluttende lokk. Ved salg, utbringelse og under transport bør hvert brød være innpakket i rent papir eller ren pose, og helserådet kan hvis det finner det nødvendig gi påbud herom.

§ 78. I hvert bakeri skal et eksemplar av disse forskrifter være oppslått.

Kap. 14.

Slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg.

§ 79. Helserådet kan påby at handelen med kjøtt og flesk skal foregå fra eget rom. Likeså kan det forby anlegg og drift av slakteri på steder hvor sanitære hensyn tilsier det.

I slakterier og pølsemakerier skal golvet være tett og jevnt, av sement eller annet av helserådet godkjent materiale, med avløp til kloakk forsynt med vannlås og rist. Rommene skal være rommelige og lyse, forsynt med tette vegger med glatte flater. Lokalene skal holdes omhyggelig rene. Det samme gjelder alt inventar og de redskaper som brukes. Vegger og tak må vaskes minst hvert fjerdingår, vinduer og golv hver uke, golv, disk og vekter hver dag. Alle maskiner og redskaper som benyttes må rengjøres hver gang de har vært brukt. Ethvert slakteri og pølsemakeri skal så vidt mulig være forsynt med vannledning og spyleslange. Slakteri og pølsemakeri må ikke stå i åpen forbindelse med gjødselbinge, gris-hus eller stall.

§ 80. De i slakteri, pølsemakeri og kjøttutsalg beskjeftigede personer skal ha ren hvit hette og være iført rent, hvitt forkle med brystsmekk og forærmer eller annet helt og rent antrekk, som skal skiftes rent minst 2 ganger ukentlig. Vaskevann, såpe og håndkle må finnes i disse lokaler, og de der beskjeftigede personer må vaske seg så ofte at hender og armer til enhver tid er rene. All kjøttmat må beskyttes mot fluer. Publikum må ikke berøre kjøtt som er utlagt

til salg. Bruk av tobakk er forbudt. Ved slaktning må den størst 30. janr. mulige renslighet iakttas. Dyrenes innvoller må tas ut og fjernes snarest mulig etter avlivning. Avfall av enhver art skal fjernes så hurtig som mulig. Likeså må maver, tarmer, blod, lemmer eller huder ikke forbli natten over i slakteboden. Denne skal under kjøttets stivning ha god gjennomtrekk.

§ 81. Rengjøring av maver og tarmer tillates ikke i rom hvor kjøtt oppbevares. Angående hvilke stoffer som kan brukes til konservering eller farging av kjøtt og kjøttvarer henvises til de forskrifter som er utferdiget i henhold til loven om næringsmidler.

§ 82. Kjøttbutikker skal være lyse, luftige og rene. De bør helst være beliggende fra solsiden. Vender vinduene mot solen må de i sommertiden være forsynt med markiser. Golvet skal være belagt med fliser eller annet dermed jevngodt materiale som helserådet godkjenner, vegger og tak av materialer som er lett å holde rene. Disken skal ha plate av marmor, glass, stein eller annet av helserådet godkjent materiale. Kjøttkrokene skal være galvanisert eller av materiale som ikke rustet. Vegger og tak skal i sin helhet rengjøres minst hvert fjerdingår, vinduer og dører minst en gang ukentlig. Golv, disker og vekter skal vaskes minst en gang daglig. Tørrfeing er forbudt. Hvor kjøtt kommer i berøring med vegger eller stolper må disse vaskes hver dag.

§ 83. Angående kjøtt salg under åpen himmel eller lignende har helserådet til enhver tid adgang til å treffe de fornødne bestemmelser, eventuelt helt forby slikt salg. Transport av kjøtt skal foregå i rene, helst lukkede vogner eller rene kasser, trau eller kurver og være innhyllet i rent dekke. Det er ikke tillatt å sitte på varene under transporten.

§ 84. Ovenstående regler skal være oppslått på et iøynefallende sted i alle slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalgs.

Kap. 15.

Forskrifter for fersk fisk, (herunder fersk sild) og steder hvor det lages fiskemat.

§ 85. Utsalgsstedene og tillagningsstedene skal meldes til og godkjennes av helserådet før de tas i bruk. Også utvalg og tillagningssteder som alt er i bruk skal meldes til helserådet.

§ 86. Rommene må ikke benyttes til eller stå i direkte forbindelse med rom til alminnelig bruk. Utsalg og tillagningssteder skal være lyse og ha god lufttilgang. Utsalget bør ha egen inngang fra gate. Bord, disk og annet inventar som fisken legges på skal være forsynt med marmor, sementstein, glass eller annet vanntett mate-

30. janr. riale som helserådet godkjenner. Disken må bare ha åpne rom, ikke skuffer. I rommet skal det være vannspring og vask eller annen av helserådet godkjent innretning.

§ 87. Golvet skal være utført av stålskuret sement, fliser eller annet jevngodt materiale. Det skal ha fall og avløp til et med vannlås forsynt golvsluk. Trevegger skal stå på en minst 10 cm høy murfot.

§ 88. Alt avfall skal samles opp i lukkede beholdere av jern eller av annet materiale som helserådet godkjenner. Beholderne skal være forsynt med tettsluttende lokk og tømmes så ofte at det ikke oppstår stank. De skal rengjøres omhyggelig minst en gang daglig.

§ 89. Salg av fersk fisk på torg, åpen gate eller i portrom er ikke tillatt uten helserådets samtykke.

§ 90. Rommene og alt inventar skal til enhver tid være i ordentlig stand og vedkommende er pliktig til å etterkomme pålegg som helserådet i hvert enkelt tilfelle finner nødvendig for å rette på mangler.

§ 91. Fisk eller fiskeprodukter må hverken på disker, hyller eller utstillingsmontre legges på skitne fat, bretter eller gamle kasser, eller utsettes for sol. Underlag av papir eller lignende er forbudt.

§ 92. I utsalgs-, tilberednings- eller oppbevaringsrom må ikke settes petroleum, bensin eller andre varer eller gjenstander som kan forurense fisken eller gi den smak eller lukt. All slags avfall skal straks fjernes således som foreskrevet i § 88.

§ 93. All gammel fisk som ikke egner seg til menneskeføde skal straks bringes bort i samhøve med helserådets forskrifter.

§ 94. Helserådet kan påby at det i enhver forretning skal være godkjent iskasse eller avkjølingsrom.

§ 95. Alle fiskeforretninger skal jevnlig inspiseres av helserådet.

§ 96. Lokalene skal renvaskes omhyggelig minst 1 gang hver dag. Kasser, tønner og andre kjørelers samt vekter og andre redskaper som brukes til fiskehandelen skal gjøres ren hver dag snarest etter bruken, og ellers så ofte som helserådet finner det nødvendig. Tørrfeing er forbudt. Tak, og den del av veggene som ikke vaskes daglig, rengjøres så ofte som helserådet bestemmer. Finnes det fiskekummer skal disse være av marmor, sement, stein, glass eller annet materiale som helserådet godkjenner og være slik utført at de lett lar seg tømme og rengjøre.

All bruk av tobakk er forbudt, likeså spyting på golvet. I hvert rom skal det være slått opp plakat herom. Det skal være lett adgang til rent vaskevann, såpe og rene håndklær til betjeningen. Betjeningen skal iaktta omhyggelig renslighet med sin person og sine klær.

Oppbevares betjeningens klær i lokalet skal disse henges opp i skap 30. janr. med dør.

§ 97. Hvis disse forskrifter, eller pålegg som helserådet gir i henhold til disse, ikke etterkommes, kan helserådet etter forgjeves å ha gitt advarsel forby stedet brukt inntil manglene er rettet.

§ 98. Disse forskrifter omfatter også bedrifter som allerede er i gang. For slike bedrifter gjelder dog bestemmelsen i § 87 bare i den utstrekning helserådet i hvert enkelt tilfelle finner nødvendig.

§ 99. Selges fisk fra fiskekasser må disse ikke settes slik at hunder, katter eller andre dyr kan komme i berøring med kassene.

§ 100. Ovenstående forskrifter skal være oppslått på et iøynefallende sted i alle utsalgssteder for fersk fisk og steder hvor det lages fiskemat.

Kap. 16.

Møller.

§ 101. Møller skal nedstøves minst 4 ganger årlig og golvene feies 2 ganger ukentlig.

§ 102. I møllekammeret og andre tilhørende rom som tjener til opphold for de møllesøkende eller møllens arbeidere, skal golvene feies fuktig hver dag. Golv, benker og stoler skal vaskes minst 1 gang i uken. Vinduer, dører og vegger skal vaskes minst 1 gang hvert fjerdingår. Veggene vaskes i mannhøyde.

§ 103. Helserådet bestemmer i hvilken utstrekning spytebakk skal benyttes og hvilken størelse og form disse skal ha. Spytebakkens bunn skal i så tilfelle være dekket med fuktig sagmugg, torg eller lignende. De skal daglig rengjøres og deres innhold brennes eller behandles på annen av helserådet godkjent måte.

Kap. 17.

Om pelsdyravl.

§ 104. Anlegg av pelsdyrgård må ikke finne sted uten at helserådet på forhånd har gitt sitt samtykke.

§ 105. Pelsdyrgård må ikke ligge så nær beboelseshus, matbod eller offentlig eller felles privat vei at lukten er til plage. Den må heller ikke legges slik at det kan komme tilsig eller avfall til brønn, bekk eller annet vann hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler. Avfallet fra gården må brennes opp eller legges i kompost og dekkes med jord. Komposten må være innbygget med ståltrådduk eller på annen av helserådet godkjent måte, således at hunder, katter, kråker, skjærer m. v. ikke kan komme til.

30. janr. § 106. Kopper og kar til vann eller melk eller andre kjørel som brukes i pelsdyrgården må vaskes i særskilte kjørel. Kluter, koster eller annet som brukes til vask må ikke brukes til annen vask i beboelseshus eller uthus. Kammer og børster som brukes til pelsdyr må ikke brukes til andre dyr. Sendingskasser må ikke settes inn i uthus, fjøs, stall m. v. før de er grundig rengjort og desinfisert.

§ 107. Personer som steller med dyrene skal ha særskilt fottøy til bruk i pelsdyrgården, og må nøye passe på at dette fottøy ikke kommer inn i beboelseshus, grisehus, fjøs, stall m. v. før de er omhyggelig rengjort. Røkterne skal ha overall når de steller dyrene. For hver gang røkterne har stelt dyrene, behandlet redskaper, kjørel osv. i pelsdyrgården, skal de vaske hender og underarmer grundig.

§ 108. Viser det seg nødvendig å ta hvalper inn i hus for kortere tid må det utvises den største renslighet. Dyrene må bare behandles av røkteren, og når hvalpene igjen kommer inn i pelsdyrgården, må de rom som de midlertidig har vært i gjøres rene og luftes grundig.

Kap. 18.

Regler for renhold i skogshytter, saghytter og andre rom hvor arbeidere innlosjeres midlertidig.

§ 109. Huset skal holdes godt ventilert døgnet rundt, særlig ved ventiler i gavlene eller trekkpipe i taket.

§ 110. Det er forbudt å spytte på golvet, vegger eller innbo.

§ 111. Sengene skal redes opp hver morgen. Løs sengehalm må ikke brukes.

§ 112. Etter hvert måltid skal det vaskes opp, matkopper og spisestell settes i hyller eller skap, gryter, stekepanner og kaffekjeler på en plass for seg. Matlevninger og avfall bringes bort. Maten skal stå i særskilt matbod eller skap. Feiekost og brukbare vannbøtter skal være til stede i rommet. Samme bøtte må ikke brukes både til renvann og til vask.

§ 113. Minst 1 gang om uken skal golvet vaskes. Golvet skal feies daglig etter først å være dynket med vann eller strødd med snø så det ikke gyver.

§ 114. Søppel, avfall, urin og annet søl må ikke kastes utenfor døren eller omkring husveggene.

§ 115. Arbeidsgiveren skal sørge for at rommene er ordentlig rengjort når de tas i bruk. Når et arbeidslag reiser plikter de å gjøre rent etter seg.

§ 116. Alle som bor i huset skal iaktta renslighet og være ansvarlig for at disse regler etterfølges. De velger seg imellom en ordensmann som har oppsynet med ventilasjonen og renholdet.

Ordensmannen velges enten skiftevis hver uke, eller den samme kan 30. janr. velges for lengere tid hvis det er enighet derom.

§ 117. Det er ordensmannens plikt å påse at disse regler blir overholdt og å gjøre anmeldelse til helserådet hvis hans myndighet ikke respekteres. Personer som har utøy, skabb eller annen smittsom hudsykdom, eller annen smittsom sykdom, eller som ved sin urenslighet er til plage for andre, kan bortvises av helserådet.

§ 118. På disse steder kan helserådet forlange at arbeidsgiveren må sørge for, at det finnes forbindelsessaker: 2 gasbind, 1 pakke steril vatt, 1 enkeltmannspakning, 1 liten flaske jod (glasskork), alt innpakket i oljelærret og oppbevart i tørt skap.

§ 119. Et avtrykk av disse regler skal slås opp i alle de her omhandlede rom.

Kap. 18.

Offentlige boksamlinger.

§ 120. Ved utlån av bøker fra offentlige boksamlinger skal følgende iakttas: Bøker må ikke lånes ut til personer lidende av akutt smittsom sykdom eller til personer som tilhører husstand innen hvilken det er slik sykdom. Hvis en person som har tillåns bøker fra offentlig boksamling blir angrepet av smittsom sykdom, eller sådan bryter ut innen den husstand til hvilken han hører, skal bøkene før de igjen utlånes til andre desinfiseres.

§ 121. Alle bøker i offentlig boksamling skal ettersees 1 gang årlig av den som forestår boksamlingen sammen med det nærmestboende medlem av helserådet. Særlig skitne og utbrukte bøker skal da kasseres.

Kap. 19.

Om tjenerhold.

§ 122. Tjenere, arbeidsfolk, lærlinger og betjenter skal skaffes tilstrekkelig varmt, tørt og ventilert soverom, særskilt for menn og kvinner og uten gjennomgang fra det ene til det annet. Dører skal kunne låses.

§ 123. Hver person skal ha egen seng og stol samt eget vaskefat, drikkeglass, håndkle og egen såpe. Håndklær skiftes rene minst 1 gang hver uke.

Kap. 20.

Andre sanitære forhold.

§ 124. Ved offentlige vannposter, skoler, kirker, fabrikker og alle offentlige forsamlingslokaler er det forbudt å bruke felles drikkekar. Drikkevannsinnetninger på disse steder må være godkjent av

30. janr. helserådets ordfører. Det er likeledes forbudt på skoler å bruke felles skrivemateriell såsom pinner, blyanter, grifler og lignende.

Hver elev skal ha sitt skrivemateriale i eget futteral merket med elevens navn. Futteralet med innhold må ikke brukes senere av en annen før det er tilbørlig rengjort.

§ 125. Huseiere er likeoverfor helserådet ansvarlige for at fraflyttede rom gjøres rene før nye beboere flytter inn.

Kap. 21.

Dame- og herrefrisersalonger.

§ 126. Før et lokale tas i bruk som dame- eller herrefrisersalong må det, etter at melding herom på forhånd er sendt helserådet, være godkjent av dette. Det samme gjelder flytting eller større forandring av allerede igangværende bedrift.

§ 127. Ethvert lokale som tillates tatt i bruk til dame- eller herrefrisersalong bør ha en gulvflate på minst 16 m².

§ 128. I dame- eller herrefrisersalong med tilhørende rom må ikke oppbevares gjenstander som er bedriften uvedkommende eller kan hindre renhold, utbre stank eller lignende. Lokalene må alltid holdes rene og vel utluftet. Hår, såpeskum, papir, bomull og brukt tøy bringes bort etter hvert. Så vel rene som skitne servietter, frottékluter, kapper og håndklær m. v. må oppbevares på dertil bestemte steder.

§ 129. Hovedrengjøring av dame- og herrefrisersalonger med tilstøtende rom skal foretas minst 2 ganger om året. Golvet skal vaskes minst 1 gang daglig. Bord, stoler, konsoller, hyller og lignende skal avtørres med fuktig klut hver dag.

§ 130. Betjeningen skal iaktta omhyggelig personlig renslighet og vaske hendene før behandlingen av hver kunde. Under arbeidet skal de være iført ren hvit jakke eller frakk, som skal skiftes ren minst 2 ganger ukentlig. Det er forbudt for betjeningen å røyke i arbeidstiden. Personer lidende av smittsomme sykdommer, herunder innbefattet smittsomme hudsykdommer samt sår eller byller på hendene, må ikke beskjefliges i dame- eller herrefrisersalonger.

§ 131. Ved barbering må det for hver kunde brukes renvasket serviett og rent dekke over nakkeputen. Benyttes frottékluter må disse alltid være renvasket og til stede i tilstrekkelig antall og behandles på samme måte som for servietter bestemt. Servietter, frottékluter, og håndklær skal etter bruken vaskes og kokes.

§ 132. Barbervannet må tappes eller helles i barberskålen. Denne renses i kokende vann mellom hver barbering. Hvis ikke vedkommende kunde medbringer barberkost kan sådan bare anvendes

til oppskumming av såpen. Innsåping må i så tilfelle foregå med 30. janr. hånd. Barberkosten skal etter hver kunde gjøres ren i kokende vann.

§ 133. Bruk av maskinbørster og felles pudderkvast er forbudt. I stedet for pudderkvast kan brukes en klype renses bomull eller lignende som bare anvendes 1 gang. Alunstift i fyrstikkformat kan benyttes, men bare en gang.

§ 134. Ved klipping må det mellom halsen og kappen anvendes en halsstrimmel av silkepapir eller vatt som bare brukes en gang. Kappen skal alltid være ren og fri for hår.

§ 135. Gasstrimler eller pakninger for permanentkrøll må ikke benyttes om igjen.

§ 136. Det skal være til stede et tilstrekkelig antall hår- og nakkebørster slik at hver kunde får rene børster.

§ 137. Alle redskaper må omhyggelig rengjøres før de tas i bruk til ny kunde. Klippemaskiner, sakser, kniver og viklepinner for permanentapparater kokes eller rengjøres på en annen av helserådet godkjent måte. Kammer og børster renses i salmiakkspiritus og vann (25—30 dråper i 200—300 gram vann), eller på en annen av helserådet godkjent måte. Kammer bør oppbevares i høye glass fylt med 2 % lysoformopløsning.

§ 138. Kunde med utslett eller mistenkelig håravfall, som det kan være frykt for er smittsom, må enten avvises, henvises til lege eller betjenes med egne redskaper. De benyttede redskaper og annet som er brukt må utkokes grundig eller på annen måte betryggende desinfiseres straks etter benyttelsen.

§ 139. Disse regler skal finnes oppslått i lokalet på et iøynefallende sted.

Kap. 22.

Forholdsregler mot tuberkulose og epidemiske sykdommer.

§ 140. Når en tuberkuløs syk forandrer bopel skal melding herom gis til helserådets ordfører. Meldeplikten påhviler den syke selv, den husvert hvorfra, og den hvortil vedkommende flytter, samt kretsens helserådsmedlemmer.

§ 141. Ved bortsettelse av personer skal det skaffes attest for at så vel den bortsatte som forpleieren og dennes husstand ikke lider av akutt smittsom sykdom. Det er forbudt kvinner som lider av venerisk sykdom å ta tjeneste som amme eller barnepike.

§ 142. Ved opptreden av sykdomstilfelle som det kan være grunn til å tro er av ondartet smittsom beskaffenhet, skal følgende iakttas:

1. Den husstand eller husfar som har å gjøre anmeldelse derom overensstemmende med § 14 i lov om sunnhetskommisjoner m. v.

30. janr. av 16. mai 1860, skal straks dra omsorg for betryggende avsondring.
2. Det må ikke finne noe personlig samkvem sted mellom den syke og den som pleier ham — henne — på den ene side og husets øvrige beboere på den annen side.
 3. Avsondringen må omfatte ikke alene den syke selv, men også den eller de som pleier den syke, samt sengklær, gangklær og andre gjenstander som de benytter, eller som den syke har benyttet de nærmeste dager forut for sykdommens utbrudd. Fødevarer må ikke oppbevares hvor den syke oppholder seg.
 4. Inntil lege er kommet til stede og har gitt nærmere forskrifter, må alt samkvem mellom det sted hvor sykdommen er opptrådt og andre steder opphøre. Navnlig må personer som hører til samme husstand som den syke ikke ha noe samkvem med andre og ikke på noen måte delta i møter og sammenkomster.
 5. Uvedkommende personer må ikke tilstedes adgang til den bolig hvor den syke ligger. Sammenkomster, selskapelig eller annet ærend må ikke avholdes i det smittede hus eller på dets gårds-plass.
 6. Når lege er kommet til stede skal han treffe de foreløpige forføyninger med hensyn til avsondringen av den syke, dennes husfolk og omgivelser, som sykdommens beskaffenhet krever, og for øvrig midlertidig gi de sanitære forskrifter som anses nødvendig. Det må overlates til legens skjønn å meddele forskriftene i skriftlig form. De må ihvertfall nøye etterkommes og er gjeldende inntil de tilbakekalles, oppheves eller forandres av helserådet eller dettes ordfører.
 7. For så vidt det leveres melk eller andre næringsmidler fra det sted sykdommen er opptrådt, må dette opphøre inntil tillatelse er meddelt av helserådet eller dettes ordfører.
 8. Barn fra den husstand hvor sykdommen har opptrådt må ikke søke skole før tillatelse er meddelt av helserådet eller dettes ordfører. For så vidt sykdommen opptrer i lærerens husstand og læreren bor i samme hus som skolen holdes i, må denne lukkes inntil nærmere bestemmelse er truffet av helserådet eller dettes ordfører.
- § 143. Skolebarn som antas å lide av utøy, skabb eller annen smittsom hudsykdom eller øyensykdom skal sendes hjem av læreren — lærerinnen, som må gi dets foreldre eller foresatte skriftlig beskjed om at barnet ikke kan komme på skolen igjen før det er rent og fri for smitte. På samme måte skal skolebarn, som lærer eller lærerinne antar lider av smittsom sykdom, bli sendt hjem med skriftlig oppfordring om å rådspørre lege.

§ 144. Gang og sengeklær og andre gjenstander som har vært 30. janr benyttet av personer som har lidt av smittsom eller tuberkuløs sykdom, eller har henstått i rom hvor disse personer har oppholdt seg, må ikke avhendes eller overlates andre til bruk før de er renset etter helserådets nærmere bestemmelser. Rom hvor personer lidende av smittsom eller tuberkuløs sykdom har oppholdt seg skal også renses etter helserådets anvisning. Utflytting av huset eller enkelte leiligheter kan påbys hvor farlig smittsom eller tuberkuløs sykdom har opptrådt, for at huset eller leiligheten kan bli betryggende desinfisert.

§ 145. Lik av personer som er død av smittsom sykdom utenfor herredet må ikke bringes inn i herredet uten helserådets tillatelse, og i tilfelle bare under iakttagelse av de forsiktighetsregler som helserådet bestemmer.

Kap. 23.

Alminnelige bestemmelser om tilsynet m. v.

§ 146. Helserådets ordfører, som sammen med de øvrige medlemmer har tilsynet med sunnhetsforholdene, kan alltid treffe avgjørelser på helserådets vegne når hurtig inngripen er nødvendig, men saken skal snarest forelegges helserådet hvis det forlanges, eller helserådets ordfører anser det påkrevd.

§ 147. Hus- og grunneiere er personlig ansvarlige for at alle de plikter oppfylles som disse forskrifter pålegger dem, og skal ikke kunne unnskyldes seg med forsømmelse fra sine folk eller leieres side. Er eieren ikke bosatt i herredet må han for helserådet oppgi en her bosatt person som på hans vegne skal sørge for at disse plikter blir oppfylt. Forsømmes disse blir dog ansvaret hvilende på eieren med mindre helserådet har samtykket i at ansvaret skal bæres av en stedfortreder som har erklært seg villig. En slik innrømmelse kan dog tas tilbake av helserådet.

§ 148. Så vel politiet som helserådets medlemmer skal straks melde til helserådets ordfører når de blir vitende om at helseforskriftene ikke følges, eller når andre sanitære misligheter kommer til deres kunnskap. Helserådets ordfører plikter å sørge for at enhver anmeldelse om overtredelse av helseforskriftene blir fremmet.

§ 149. Under særegne forhold kan helserådet fritas fra bestemmelsene i helseforskriftene. Dette gjelder dog ikke bestemmelser som er utferdiget for det hele land ved kongelig resolusjon med mindre helserådet i henhold til denne har fått adgang til det.

§ 150. Unnlater noen innen den av helserådet satte frist å treffe foranstaltninger som ifølge disse forskrifter eller ifølge helse-

30. janr. rådets lovlig fattede vedtak påhviler ham, kan helserådet la foranstaltningene utføre på dennes bekostning.

§ 151. Et tilstrekkelig antall eksemplarer av disse helseforskrifter trykkes for kommunens regning så hver husstand kan få sitt eksemplar. Likeså trykkes for kommunens regning i plakats form de spesielle forskrifter som er bestemt til oppslag i så mange eksemplarer at hver bedrift m. v. kan få det nødvendige antall.

§ 152. Overtredelse av disse forskrifter straffes etter den til enhver tid gjeldende lovgivning.

§ 153. Disse forskrifter trer i kraft 3 — tre — måneder etter at de er stadfestet.

30. janr. **Skrivelse fra Fiskeridepartementet.**

Fiskeridepartementet har bestemt at oppsynet under vårtorskefisket i Møre og Romsdal skal settes i kraft onsdag 1. februar 1950.

30. janr. **Skrivelse fra Forsyningsdepartementet.**

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22. februar 1924 har departementet stadfestet vedtak av Hamar bystyre 19. desember 1949 om vedtekter i tilknytning til endret regulering av området beliggende vest for jernbanelinjen og mellom den gamle herredsgrense mellom Vang og Furnes i sør og grensen mellom Hamar og Furnes i nord, stadfestet ved departementets brev 4. august 1949 til fylkesmannen i Hedmark.

Vedtektene lyder så:

1. a. Bebyggelsen skal være åpen, villamessig og i det antall etasjer som husplaseringsplanen forutsetter. På parsellene 3 til og med 10 er det regnet med rekkehus. På parsellene 16 til og med 25 kan det oppføres eneboliger på 1 etasje eller 2 etasjer bestemmende av de 10 boliger som skal oppføres under ett i første byggetrinn. Ingen uthus må være over 1 etasje. Gesimshøyde fra topp av grunnmur skal ikke overskride 5,40 m for 2-etasjes hus og 2,75 m for 1-etasjes hus. For uthus skal høyden ikke overskride 2,35 m. Sokkelhøyden skal i hvert enkelt tilfelle bestemmes av bygningsrådet og skal ikke være lavere enn 35 cm over terrengets høyeste punkt rundt grunnmuren.
- b. Våningshus og uthus skal plasseres som vist på planen.
- c. Husene skal utføres med ensartet takvinkel slik at de arkitektonisk harmoniserer gruppevis. For 2-etasjes hus skal takvinkelen være ca. 25—30 gr og 1-etasjes ca. 35—40 gr. Uthusenes størrelse må ikke overstige 20 kv.m.

- d. Utvendig panel skal være tømmermannspanel eller rupanel 30. janr. med lekter over skjøtene. Eventuelle murhus grovpusses.
 - e. Husenes farge skal godkjennes av tilsynsrådet for byens utseende.
 - f. Gjerder mot gate (helst av naturlig hegn) skal ikke overskride 1,20 m høyde, og mellom parsellene 1,10 m høyde av netting. Ingen tomt må beplantes med trær som kan virke sjenerende for naboer.
 - g. Rasing av parsellene tillates ikke.
 - h. Det er ikke tillatt å drive noen slags form for håndverk eller industri i området.
2. Parsellselger er ikke berettiget til ved privat servitutt å etablere forhold som står i strid med disse vedtekter.
 3. Unntak fra disse vedtekters punkt a, punkt b, punkt c og punkt f kan, hvor særlige grunner taler for det, tillates av bygningsrådet innenfor rammen av bygningsloven og de alminnelige vedtekter for vedkommende sted.
 4. De av Hamar bystyre under 13. mai 1946, sak nr. 79, godkjent av fylkesmannen i Hedmark 7. juni 1946, vedtatte regler for bortfeste av boligtomter tilhørende Hamar kommune skal gjelde for reguleringsområdet.

om freding av steinkobbe i Talvik m. fl. herreder i Finnmark	240
Str. om bandtvang for hund i Segne	241
om do. i Be i Telemark	241

Skrivelse fra Kommunal- og arbeidsdepartementet.

31. janr.

I medhold av § 1 i lov nr. 5 av 25. juli 1913 om lukningstid for utsalgssteder, jfr. kgl. resolusjon av 25. april 1924, stadfester departementet med noen redaksjonelle endringer det vedtaket som herredstyre i Høland, Sør-Trøndelag fylke, har gjort i møte 16. januar 1950 til ny vedtekt om lukningstid for utsalgssteder i kommunen.

Vedtekten lyder så:

§ 1. Utsalgssteder skal med dei unntak som er nemnde nedanfor vera stengde:

- A. På kvardagar frå kl. 18 til kl. 8.30, dei siste 6 kvardagar før julaften frå kl. 18 til kl. 8 og påske-, pinse-, jule- og nyttåraften frå kl. 15.
 - B. På sun- og helgedagar og på 1. og 17. mai vert halde heilt stengt.
 - C. I sumarmånadene juni, juli, august og september vert stengt laurdagar frå kl. 17 til kl. 8.
- Laurdagar frå 1. oktober til 31. mai frå kl. 16 til kl. 8.

Utgiver: Statsrådsekretariatet.

Grøndahl & Søn's boktrykkeri, Oslo.

